

NVE

Bakgrunn for utredningsprogram

Nordre Gjerpeland solkraftverk

Larvik kommune i Vestfold fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Pyur Energy AS
Referanse	202401701-22
Dato	14.10.2024
Ansvarlig	Svein Grotli Skogen
Saksbehandler	Bjørnar Vestvik

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Innhold

1	INNLEDNING	1
1.1	FRIVILLIG MELDING	1
1.2	TILTAKET	1
2	NVES BEHANDLING AV MELDINGEN	2
2.1	KUNNGJØRING OG HØRING	2
2.2	INNKOMNE MERKNADER OG KOMMENTAR FRA TILTAKSHAVER	2
3	NVES VURDERING AV KRAV TIL UTREDNINGER	2
3.1	PROSESS, METODE OG AVBØTENDE TILTAK	2
3.2	BESKRIVELSE AV TILTAKET	3
3.2.1	<i>Nettilknytning</i>	3
3.3	NULLALTERNATIV, ANDRE PLANER OG ANNET LOVVERK	4
3.4	VIRKNINGER FOR MILJØ OG SAMFUNN	4
3.4.1	<i>Landskap</i>	4
3.4.2	<i>Kulturminner og kulturmiljø</i>	5
3.4.3	<i>Friluftsliv</i>	5
3.4.4	<i>Naturmangfold</i>	5
3.4.5	<i>Samfunnssikkerhet og naturfare</i>	6
3.4.6	<i>Vassdrag og vann- og grunnforurensing</i>	6
3.4.7	<i>Klima</i>	6
3.4.8	<i>Landbruk</i>	7
3.4.9	<i>Støy</i>	7
4	OPPSUMMERING	7
	VEDLEGG A – SAMMENFATNING AV HØRINGSUTTALELSER	8

1 Innledning

I dette notatet presenterer NVE bakgrunnen for et utredningsprogram som i dag er fastsatt for Nordre Gjerpeland solkraftverk. Bakgrunnsnotatet inneholder NVEs vurderinger og innkomne merknader og tar utgangspunkt i meldingen fra Pyur Energy AS (PEAS) lagt frem 22.01.2024. Utredningsprogrammet er utformet som et eget brev av i dag, NVE ref. 202401701-20 og skal leses i sammenheng med dette notatet.

1.1 Frivillig melding

Per i dag er det ikke fastsatt krav til melding for solkraftverk i medhold av forskrift om konsekvensutredninger. Uten et formelt krav til melding har ikke NVE juridisk grunnlag for å fastsette utredningsprogram for solkraftverk. PEAS er klar over dette og har frivillig fremlagt en melding med utkast til utredningsprogram for å legge et best mulig grunnlag for konsekvensutredninger i saken.

1.2 Tiltaket

NVE mottok 22.01.2024 melding om Nordre Gjerpeland solkraftverk. En melding er et tidlig varsel om et mulig energiprojekt, i dette tilfelle et solkraftverk. Formålet med meldingen er både en tidlig varslings og å legge grunnlaget for hvilke virkninger som skal utredes før PEAS søker

konsesjon for tiltaket etter energiloven. Meldingen inneholder en beskrivelse av prosjektet og et forslag til hva som skal utredes.

Det fremgår av meldingen at Nordre Gjerpeland solkraftverk er planlagt med en installert effekt på 12,8 MWp og en forventet årlig produksjon på 14 GWh. Solkraftverket består av tre delområder og har et samlet arealbeslag på 125 dekar. Solkraftverket er meldt med separate tilknytningsløsninger for hvert delområde.

2 NVEs behandling av meldingen

2.1 Kunngjøring og høring

NVE sendte meldingen på høring i brev av 02.05.2024, med frist for merknader satt til 01.07.2024.

Høringen av meldingen ble kunngjort i to innrykk i Østlands-Posten. NVE påla PEAS om å informere naboer, gjenboere og andre interessenter om høringen.

NVE besluttet i samråd med Larvik kommune at det ikke var nødvendig å gjennomføre møte med kommunale og regionale myndigheter og folkemøte i saken tilknyttet melding. Dette vil bli vurdert gjennomført dersom det fremlegges en søknad med konsekvensutredning for tiltaket.

2.2 Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver

NVE mottok totalt 12 høringsuttalelser til meldingen.

De viktigste innspillene til utredningsprogram knyttes til utredning av virkninger for friluftsliv, kulturminner, klima og landbruk.

Vi sendte innkomne merknader til PEAS for kommentar. De kommenterte innspillene i e-post av 09.08.2024.

3 NVEs vurdering av krav til utredninger

Utredningsprogrammet er spesifisert i et eget brev av i dag (NVE ref. 202401701-20), og er en arbeidsbeskrivelse på det som skal utredes før det kan søkes om konsesjon etter energiloven. Utredningsprogrammet dekker utredningskravene som normalt kreves i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger og energiloven.

I det følgende redegjør vi for innspillene som har kommet inn om utredningskrav til PEAS. Vi har ikke vurdert innspill om selve konsesjonsspørsmålet. Dette vil bli aktuelt i høringen av en eventuell søknad med konsekvensutredning.

Vi informerer om at utredningsprogrammet i denne saken har utgangspunkt i [NVEs digitale veileder for solkraftverk](#). NVE viser til veileder for utfyllende informasjon om utredningstematikk.

3.1 Prosess, metode og avbøtende tiltak

Vestfold fylkeskommune skriver at påvirkning fra solkraftverket på barn og unge bør avklares i konsekvensutredningen.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at de ikke kan se at barn og unges interesser er nevnt som et punkt i forslaget til utredningsprogram. Barn og unges bruk av området bør inngå som et utredningstema, samt hvilken innvirkning utbygging av området til solkraftverk vil kunne ha på deres interesser.

PEAS kommenterer at de stiller seg positive til å utrede barn og unges interesser i forbindelse med en konsekvensutredning.

NVE konstaterer at det i utredningsprogrammet skal benyttes standard metodikk som i all hovedsak følger av Miljødirektoratets veileder M-1941. NVE har i utredningsprogrammet beskrevet anbefalt metodikk for fagtema som ikke inngår i Miljødirektoratets veileder.

PEAS skal kort redegjøre for metoder og datagrunnlag som er benyttet i utredningene. Vi forutsetter at PEAS samordner fagutredninger som utfyller hverandre eller som må sees i sammenheng for å kunne belyse konsekvensene, eksempelvis landskap og friluftsliv.

NVE ber PEAS vurdere å opprette en samrådsgruppe i arbeidet med utredningene. Formålet med dette er å hente inn lokal kunnskap tilknyttet tema som visualisering, friluftsliv landskap- og naturverdier. Relevante deltakere kan være lokale interesseorganisasjoner, naboer og representanter fra Larvik kommune.

NVE har ikke hatt som praksis å fastsette utredning av virkninger for barn og unge som et eget tema, siden det etter vårt syn inngår i de øvrige tematiske utredningene. Siden det er kommet innspill om barn og unge, ber vi om at dette utredes spesifikt i tilknytning til ulike fagtemaer der dette er relevant.

Når det gjelder avbøtende tiltak har vi satt et generelt krav om at avbøtende tiltak skal vurderes for alle relevante tema. Alle virkninger av avbøtende tiltak skal vurderes. Enkelte avbøtende tiltak kan ha positive virkninger for et tema, men negative for et annet. Eksempelvis kan kamuflerende tiltak redusere de visuelle virkningene av kraftledninger, men samtidig gjøre ledningene mindre synlige for fugl. Alle virkninger av foreslåtte avbøtende tiltak skal derfor vurderes.

3.2 Beskrivelse av tiltaket

3.2.1 Nettilknytning

Statnett vurderer tilknytningen av solkraftverket som driftsmessig forsvarlig og har reservert kapasitet til dette.

Lede skriver at deres elektriske anlegg i nærheten av planområdene kan bli påvirket av tiltaket. Videre presiserer de at det ikke er kapasitet i dagens regionalnett på 66kV, og at det må gjennomføres utbedringer i eksisterende nettanlegg for å dekke kapasitetsbehovet. Det må også tas hensyn til høyspenningsluftledninger i nærheten av planområdene, og det kan ikke bygges innenfor byggeforbudszone. Farer tilknyttet eksisterende nettanlegg må utredes, og Lede forventer å bli inkludert i dette arbeidet.

Lede viser til fremdriftsplanen i meldingen og skriver at mht. nødvendige tiltak i eksisterende nettanlegg så vil det være vanskelig å tilfredsstille fremdriftsplanen.

PEAS kommenterer at hensyn til eksisterende nettanlegg og annen infrastruktur vil bli ivaretatt i forbindelse med konsesjonssøknaden og prosjekteringen av det endelige anlegget.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt en rekke krav til beskrivelse av nettilknytning. Disse kravene dekker temaene som Lede tar opp. Tiltakshaver skal blant annet beskrive planlagte nettanlegg, legge ved kart over planlagt ledningstrase og vurdere virkninger for Ledes nettanlegg.

3.3 Nullalternativ, andre planer og annet lovverk

Lardal og Siljan skogeierlag viser til at Larvik kommune har startet forarbeid til regulering av Herlandselva mellom Ådalen og Helveteshølen. Prosjektet blir kalt «Herland elvepark» og skal skape et godt tilrettelagt rekreasjonsområde i elvelandskapet, inkl. gangstier og badeplass.

Vestfold fylkeskommune skriver at vurdering av omdisponering/nedbygging av LNF-områder til andre formål ikke bør skje før en har utredet muligheten for å bruke alternative arealer. De mener generelt at planer av denne størrelsen bør avklares i kommuneplanens arealdel, for å sikre lokal forankring, helhetlig arealforvaltning og at de mest egnede arealene tas i bruk til formålet.

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at Vestfold fylkeskommune har påbegynt arbeid med å utforme en regional plan for areal- og kraftkrevende virksomhet, der særlig solkraft vil være et sentralt tema. De gir derfor sin uttalelse med forbehold om utforming og politisk behandling av denne planen.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark uttrykker behov for mer helhetlige vurderinger av solkraftplaner, for å redusere konflikter og styrke utviklingen i regionen. Slike overordnede avklaringer er ikke gjort i Vestfold og Telemark fylker. Det gjør det vanskelig å vurdere søknadene om solkraft, uten at de sees i sammenheng og er avklart i en overordnet plan. Statsforvalteren anbefaler derfor at det gjøres reelle alternativvurderinger i forbindelse med lokalisering av solkraftanlegg. De ber NVE inkludere det regionale perspektivet i behandling av de enkelte konsesjonssakene, da det vil legge til rette for mer helhetlige vurderinger av egnede plasseringer for solkraftverk.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt at tiltakshaver skal beskrive forhold til andre planer og tiltak i influensområdet, hvorav kommunale og regionale planer skal inngå. Vi ber *ikke* om utredning av alternativer som krever areal som ikke disponeres av tiltakshaveren, eller å avvente mer generelle planprosesser i kommunal regi. Vi har satt krav om at PEAS skal begrunne hvorfor tiltaket er omsøkt på den valgte lokaliteten, og mener dette er tilstrekkelig. NVE har mange solkraftsaker til behandling, og har dermed et godt grunnlag for å vurdere egnetheten av ulike typer plasseringer av solkraftverk.

3.4 Virkninger for miljø og samfunn

3.4.1 Landskap

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at konsekvenser for landskap må belyses, og landskapseffekten synliggjøres gjennom relevante illustrasjoner.

NVE mener at Statsforvalterens krav blir ivaretatt gjennom utredningsprogrammet. Det skal blant annet utarbeide fotorealistiske visualiseringer av tiltaket som gir et representativt inntrykk av tiltaket.

3.4.2 Kulturminner og kulturmiljø

Vestfold fylkeskommune skriver at kulturminner må undersøkes, og konsekvensene for disse vurderes. Alternative løsninger og avbøtende tiltak skal beskrives. De viser til at det vil være behov for arkeologisk registrering iht. kulturminneloven § 9.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt en rekke krav til utredning av virkninger for kulturminner og kulturmiljø. Vi mener at fylkeskommunen sine krav blir ivaretatt gjennom utredningsprogrammet.

3.4.3 Friluftsliv

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at det ligger svært viktige friluftsområder 400-1500 meter unna delområdene for tiltaket. De skriver at bruken av område som turområde og solkraftverkets virkninger for dette må inngå i konsekvensutredningen med aktuelle avbøtende tiltak.

Lardal historielag og Lardal og Siljan skogeierlag skriver at tiltaket vil berøre viktige bade- og rekreasjonsområder langs Herlandselva. Her er det også flere stier i området. På bakgrunn av dette mener de at også temaet folkehelse bør utredes.

PEAS kommenterer til Lardal historielag og Lardal og Siljan skogeierlag at friluftsliv er planlagt utredet videre i forslaget til utredningsprogram. De påpeker også at endelig arealbruk vil avgjøres ved videre konsekvensutredning og prosjektering, og at arealet da eventuelt vil bli justert basert på funn og faktiske forhold i området.

NVE har satt en rekke krav til utredninger av virkninger for friluftsliv, og innspillene som er kommet inn er ivaretatt gjennom disse kravene. Videre er det i utredningsprogrammet satt krav om at tiltakshaver kort skal redegjøre for konsekvenser knyttet til folkehelse.

3.4.4 Naturmangfold

Statsforvalteren skriver at de forventer at hele området blir kartlagt etter NiN-metodikk, inkl. adkomstveier mv. De skriver at det er registrert viktige trekkruiter for elg inn mot område NG3, og at utredningene også må inkludere virkninger for vilt. Det må komme tydelig frem hva ev. inngjerding av område, og effekten av dette, samt solkraftverket som helhet vil ha på trekkruta og funksjonsområdet for vilt. Videre skriver de at det er registrert en forekomst av dynekjuke i nettilknytningsområdet for NG3. De forventer at denne og ev. andre funn av nasjonale og regionale naturinteresser iht. rundskriv T-2/16 blir hensyntatt og innarbeidet i videre planarbeid.

PEAS kommenterer at kartlegging av vilttrekk vil utredes i forbindelse med en konsesjonssøknad.

NVE har fastsatt en rekke krav til utredning av naturtyper, vegetasjon og dyreliv. Innspillene som er kommet inn knyttet til naturmangfold er ivaretatt gjennom utredningsprogrammet.

3.4.5 Samfunnssikkerhet og naturfare

Larvik kommune skriver at det er registrert et kvikkleireområde langs elva som krever grundig vurderinger for å redusere risiko for skred.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at det vil være relevant å utrede risikoen for brann i anlegget. Dette bør inkludere ev. spredningsfare, slokkemuligheter samt hvordan nedfall fra brann i solcellepanel vil påvirke dyrkbar jord i området hvor de er plassert samt tilgrensede areal med dyrkbar jord. De forventer at dette inngår i en risiko- og sårbarhetsvurdering.

PEAS kommenterer til Larvik kommune sitt innspill at de skal utrede for kvikkleire og andre naturfarer som Larvik kommune beskriver.

NVE har satt en rekke krav til utredning av samfunnssikkerhet og naturfare, inkludert risiko for brann. Innspillene som er kommet inn knyttet til samfunnssikkerhet og naturfare er ivaretatt gjennom utredningsprogrammet.

3.4.6 Vassdrag og vann- og grunnforurensing

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at de forventer at tiltakets virkninger for nærliggende vannforekomster inngår i utredningene for fagtemaet vassdrag. De skriver at utredningen bør svare på hvordan vegetasjonen er planlagt skjøttet.

Mattilsynet skriver at det må vurderes om det finnes private vannforsyninger i tiltaksområdet og at disse må hensyntas ved behov.

Som svar til Mattilsynet sitt innspill om private vannforsyninger sier PEAS at det i forbindelse med konsesjonssøknaden vil gjøres ytterligere kartlegginger av eventuelle private drikkevannssystemer, inkludert brønner.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt krav til utredning av virkninger for forurensing og vassdrag. Tiltakshaver skal kartfeste arealer som kan påvirkes ved avrenning fra anleggsarbeidet, eller ved utslipp av olje og andre kjemikalier. Vi har pålagt PEAS å vurdere sannsynligheten for grunn- og vannforurensing. Videre skal tiltakshaver blant annet vurdere behovet for avbøtende tiltak knyttet til påvirkning av vassdrag i anleggs- og driftsfasen til solkraftverket.

3.4.7 Klima

Vestfold fylkeskommune skriver at alternative arealer bør vurderes i utredningsprogrammet, grunnet at tiltaket er foreslått i et område med skog av høy bonitet.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark viser til at solkraftverket er planlagt på områder med høybonitetsskog, og at de derfor forventer at det gjennomføres et klimagassregnskap som viser samlet effekt av utslippene tiltaket medfører inkl. utslipp ifbm. jordbearbeiding. Videre skriver Statsforvalteren at det må utredes hvordan solkraftanlegget kan bli påvirket av klimaendringer, og hvilke tiltak som er nødvendige for å håndtere dette.

NVE mener forslaget til utredningsprogram, som bygger på NVEs søknadsveileder, er tilstrekkelig når det gjelder vurdering av klimavirkninger. Vi har imidlertid lagt til et punkt om vurdering av om solkraftverket kan bli påvirket av klimaendringer.

3.4.8 Landbruk

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at konsekvensutredningen må vise hva slags konsekvenser prosjektet vil ha på den dyrkbare jorda. Muligheten for samproduksjon og hvordan sikre tilbakeføring av arealene må inngå i utredningene.

Vestfold fylkeskommune skriver at betydning av utbyggingen av planen for matsikkerheten bør utredes.

NVEs krav til landbruksvurderinger av solkraftverk fremgår av utredningsprogrammet, og vi mener at innspillene er ivaretatt gjennom disse kravene.

3.4.9 Støy

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forutsetter at *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021) legges til grunn for planarbeidet, og at hensynet til støy også i anleggsfasen blir tilfredsstillende utredet og ivaretatt i henhold til retningslinjen.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt at støy som følge av anleggs- og driftsfasen av tiltaket skal utredes. PEAS skal utarbeide støysonekart for solkraftverket i henhold til retningslinjene i grenseverdiene for industristøy.

4 Oppsummering

På bakgrunn av melding med forslag til utredningsprogram fra PAES, innkomne merknader og egne vurderinger, har NVE fastsatt et utredningsprogram for den planlagte byggingen av Nordre Gjerpeland solkraftverk se eget brev NVE ref. 202401701-20.

NVE understreker at informasjonen som kommer frem i en søknad etter energiloven med tilhørende utredninger basert på dette utredningsprogrammet vil utgjøre beslutningsgrunnlaget for NVEs konsesjonsavgjørelse sammen med de høringsinnspill vi mottar gjennom den offentlige høringen.

Vedlegg A – Sammenfatning av høringsuttalelser

Følgende fikk høringen av meldingen direkte tilsendt: Avinor AS, Birdlife Norge, Direktoratet for mineralforvaltning med bergmesteren på Svalbard, Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, Energidepartementet, Fornybar Norge, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv, Landbruksdirektoratet, Larvik kommune, Lede AS, Luftfartstilsynet, Mattilsynet, Meteorologisk institutt, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Naturvernforbundet i Larvik, NHO Reiseliv, Norges Miljøvernforbund, Norges naturvernforbund, Norges skogeierforbund, Norges Televisjon AS, Norsk friluftsliv, Norsk solenergiforening, Norske naturveiledere, Norskog, Offshore Norge AS, Sabima samarbeidsrådet for biologisk mangfold, Statens vegvesen, Statnett SF, Statsforvalteren i Vestfold, Vestfold bonde- og småbrukarlag, Vestfold bondelag, Vestfold fylkeskommune, Zero emission resource organisation, Larvik idrettsråd, Lardal og Siljan skogeierlag, Numedalslågen forvaltningslag, Svarstad idrettslag, Norges jeger- og fiskerforbund, DNT Larvik og omegn og Lardal bondelag.

Innkommne merknader

NVE mottok 12 høringsuttalelser til meldingen.

Statnett SF skriver i brev av 28.05.2024 at nærmeste transmisjonsnettstasjoner er Tveiten, Rød og Hof som driftes samlet. Lokal netteier, Lede, har søkt om tilknytning i transmisjonsnettet på vegne av tiltakshaver Pyur Energy. Statnett vurderer tilknytningen av solkraftverket som driftsmessig forsvarlig og har reservert kapasitet til dette.

Lede AS skriver i brev av 06.06.2024 at de i nærheten av planområdene eier og drifter flere elektriske anlegg som kan bli påvirket av tiltaket. Det må derfor tas høyde for de anlegg som det er nødvendig for nettselskapet å drifte, etablere og utvikle. Det må heller ikke iverksettes tiltak som kan medføre forringelse av adkomst til anleggene.

Lede presiserer at det ikke er kapasitet i dagens regionalnett på 66 kV. Det må ev. gjennomføres utbedringer i eksisterende nettanlegg for å dekke kapasitetsbehovet. Behovet for utbedringer er en del av pågående utredninger i saken.

Videre skriver de at det må tas hensyn til høyspenningsluftledninger i nærheten av planområdene. Ingen bebyggelse kan tillates innenfor definert byggeforbudssone og det må ikke gjøres inngrep i terrenget som medfører oppfylling av terrenget og redusert høyde opp til luftledningsanlegg. De skriver at tilknytningsløsning i distribusjonsnettet ikke er avklart og at de vurderer dette i den pågående utredningen.

Lede viser til fremdriftsplanen i meldingen og skriver at mht. nødvendige tiltak i eksisterende nettanlegg så vil det være vanskelig å tilfredsstille fremdriftsplanen. Tiltak i nettanlegg vil sannsynligvis være konsesjonspliktige og tidkrevende hvor utfallet ikke kan forskutteres.

Det er viktig at farer tilknyttet eksisterende nettanlegg utredes. Dette inkluderer farer ved tilknytning til eksisterende nettanlegg og arbeider nær ved eksisterende nettanlegg. Det antas at Lede, som områdekonsesjonær og eier av nettanlegg som kraftverket skal tilknyttes, inkluderes i en form for ROS-analyse eller risikovurdering.

Mattilsynet skriver i brev av 07.06.2024 at det planlagte tiltaket ikke kommer i konflikt med hovedvannforsyningssystemene i Larvik kommune. Det må imidlertid vurderes om det finnes private vannforsyninger i tiltaksområdet og hensynta disse ved behov.

Forsvarsbygg skriver i brev av 20.06.2024 at de ikke har noen merknader til meldingen.

Lardal historielag skriver i epost av 24.06.2024 at kraftverket mer eller mindre er nær vassdraget Herlandselva, et sidevassdrag med lang historisk betydning for lokalsamfunnet. De viser til at det samlede arealbeslaget på 125 dekar er relativt mye areal innenfor en strekning på 2 km langs vassdraget, særlig med tanke på kulturhistoriske minner fra tømmerfløting, sagbruk, mølle og friluftsliv.

Videre skriver de at NG3 ser ut til å grense nært til Herlandslevas bredd og muligens påvirke kulturminner fra tømmerfløting etter 2. verdenskrig. På områdenivå mener de kraftverket med sine tre delområder skaper en uheldig forstyrrelse i et landskap der kulturminner finnes spredt og i samspill med Herlandselva.

Historielaget har også merknader til at tiltaket vil berøre viktige badeområder langs Herlandselva. Her er det også flere stier i området. De mener på bakgrunn av dette at fagtemaet folkehelse bør utredes.

Statens vegvesen skriver i brev av 25.06.2024 at tiltaket etter deres vurdering er i tråd med nasjonale og viktige regionale retningslinjer de er satt til å følge.

Larvik kommune skriver i brev av 19.06.2024 at delområdene NG1 og NG2 ligger mindre enn 100 meter fra Herlandselva, hvor det i kommuneplanens arealdel gjelder forbud mot tiltak. De mener dette klart taler mot å tillate etablering av solkraftanlegg innenfor disse områdene. NG2 ligger også tett inntil Helveteshølen, en mye brukt badeplass for Svarstads befolkning. Hele området langs denne delen av Herlandselva tar del av et viktig friluftsområde, og prinsipp 5 i «Prinsipper for solkraftanlegg i Larvik kommune» setter i realiteten en stopper for etablering av solkraftanlegg her.

De skriver at område NG3 delvis ligger innenfor byggegrensa mot Herlandselva, noe som også taler imot å ta i bruk NG3 til solkraft, i tillegg til at det er registrert et kvikkleireområde langs elva som krever grundig vurderinger for å redusere risiko for skred. De skriver at dette taler imot å bruke hele NG3 til solkraft, og et ev. tiltak bør begrenses til delen av NG3 som ligger utenfor byggegrensa.

Kommunedirektøren viser til at tiltakshaver har foreslått at de aller fleste fagtema skal utredes. De har ingen motforestillinger til at folkehelse, grunnforurensing og mineralressurser ikke utredes, og mener tiltakshaver gir en grei begrunnelse for dette.

Kommunedirektøren viser til delområdene NG1 og NG2 med hensyn til henholdsvis forbud mot tiltak kommuneplanens arealdel og friluftsliv taler mot etablering av solkraftanlegg her. For NG3 taler faren for kvikkleire mot å ta i bruk område til solkraftanlegg.

Lardal og Siljan skogeierlag skriver i uttalelse av 28.06.2024 at området rundt Herland Mølle i Svarstad er bygdas første industriområde med mange hundre års næring- og lokalhistorie. Her er det en rekke viktige kulturminner, fra kvern-, sag- og mølledrift. I tillegg finnes det kulturminner fra fløtningshistorien, veiminne samt geologiske- og landskapsmessige verdier av stor betydning i nærheten av planområdet.

De viser til at Larvik kommune har startet forarbeid til regulering av Herlandselva mellom Ådalen og Helveteshølen. Prosjektet blir kalt «Herland elvepark» og skal skape et godt tilrettelagt rekreasjonsområde i elvelandskapet, inkl. gangstier og badeplass. Det er også presisert at kultur- og fløtningsminner skal bevares.

De skriver at ett av de tre delområdene er tegnet inn svært nær Svarstads eneste tilrettelagte badeplass. De skriver at det ved tiltak i skogbruket, for eksempel hogst, plikter etter oppdatert PEFC skogstandard å vurdere om friluftsinnteresser blir berørt, og å ta hensyn til disse. Det bør være naturlig å gjøre like vurderinger i det omsøkte tiltaket.

Videre skriver de at området er historisk interessant fra et skogbruksperspektiv og at kulturminner må sikres. De viser til at det i 1996 ble igangsatt «Prosjekt Fløtningsminner – Numedalsvassdraget» hvor formålet var å utvikle en plan for registrering, bevaring og bruk av fløtningsminner og andre kulturminner i Numedalslågen og utvalgte sideelver.

Skogeierlaget legger vekt på grunneiers rett til å råde over egen eiendom, så lenge det skjer iht. gjeldende lover og regelverk. De påpeker at kantsoner mot vann og vassdrag må ivaretas og sikres etter gjeldende regelverk.

Forum for natur og friluftsliv i Vestfold skriver i uttalelse av 25.06.2024 at omfang og antall planer om solkraftverk i kommunen skaper debatt og bekymring. De oppfordrer at det skapes en samlet plan for solkraft før enkeltanlegg vurderes. Bærekraftig energiproduksjon må utbygges i balanse med hensyn til naturen. En samlet plan som vurderer samlet belastning for naturen i Larvik og Vestfold er veien å gå, skriver de.

Først og fremst bør solcelleanlegg på tak og fasader prioriteres. Grå areal kan også være velegnede for solkraftanlegg for å motvirke at energianlegg går på bekostning av skog og LNF-områder.

De skriver at alle kommuner skal bidra til å oppfylle Montrealavtalen og målet om å reversere naturkrisen. De oppfordrer dermed myndighetene til å lage en helhetlig plan som sikrer bærekraftig utvikling for nåværende og fremtidige generasjoner.

Vestfold fylkeskommune skriver i brev av 30.06.2024 at de har vurdert planen opp mot nasjonale og regionale føringer. De anbefaler at det benyttes metodikk fra Miljødirektoratets håndbok M-1941 i videre utredninger. De har skissert uttalelsen sin tematisk.

Energi og næring

De viser til regional plan for klima og energi i Vestfold (2016-2020), regional planstrategi (2019-2023), Energikommisjonen (NOU 2023:3), samt flere politiske vedtak i fylket, som alle fremhever behovet for å redusere klimagassutslipp og å øke produksjonen av fornybar energi, med solkraft som prioritet. Forutsetningene for solkraft er særlig gode i Sør-Norge langs ytre Oslofjord. Fylkeskommunen stiller seg derfor i utgangspunktet positiv til utvikling av ny solkraft i fylket.

Klima og Miljø

De skriver at ny energiproduksjon ikke må gå på bekostning av klima og natur. Areal som foreslås i meldingen består nesten utelukkende av skog av høy eller særs høy bonitet og nedbygging vil frigjøre store mengder karbon. Etersom hele området regnes som karbonrikt, burde alternative

arealer vurderes i utredningsprogrammet. Eksempelvis allerede omdisponerte eller nedbygde/grå arealer.

Jordvern

De skriver at det fremgår av meldingen at planområdet inneholder forslag om omdisponering av dyrkbar mark. Dette er en matsikkerhetsreserve som ikke må bygges ned, verken av midlertidige eller permanente installasjoner. Etersom planområdet består av store arealer med dyrkbar mark, skriver de at det vil bli vurdert forslag om innsigelse ved søknad om konsesjon. Betydning av utbyggingen av planen for matsikkerheten bør derfor utredes.

Plan

De skriver at det bør legges stor vekt på å bruke allerede utbygde arealer, og ubebygde områder bør unngås så langt som mulig. Vurdering av omdisponering av LNF-områder, bør ikke skje før muligheten for å bruke alternative areal er utredet. Planer av denne størrelsen bør avklares i kommuneplanens arealdel for å sikre lokal forankring, helhetlig arealforvaltning og at de mest egnede arealene tas i bruk til formålet.

Barn og unge

Fylkeskommunen skriver at hensynet til barn og unge er sterkt forankret i lovverk og nasjonale retningslinjer. De skriver at fagtemaet må belyses i en konsekvensutredning.

Kulturarv

Fylkeskommunen skriver at kulturminner må undersøkes, og konsekvensene for disse vurderes. Alternative løsninger og avbøtende tiltak skal beskrives. De viser til at det vil være behov for arkeologisk registrering iht. kulturminneloven § 9.

Sammenheng med andre bakkemonterte solkraftverk i fylket

Fylkeskommunen oppfordrer NVE om å gjøre en samlet helhetsvurdering av konsekvensene de tre solkraftverkene vil ha for matsikkerhet, klima og energi.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver i brev av 01.07.2024 deres fagavdelinger skal ivareta nasjonale og viktige regionale interesser innen miljøvern, klima, landbruk, samfunnsikkerhet, folkehelse, barn og unges interesser og gravplasser.

Statsforvalteren mener det er problematisk med behandling av én og én søknad uten at disse sees i sammenheng og er avklart i en overordnet plan, da det er vanskelig å vurdere om foreslått areal er det mest egnede. De anbefaler at det gjøres alternativvurderinger i forbindelse med lokalisering av solkraftanlegg. De ser det som viktig at NVE inkluderer det regionale perspektivet ved behandlingen av konsesjonssaker for solkraft.

Karbonrike areal

De viser til at Nordre Gjerpeland solkraftverk er planlagt på høybonitetsskog. De mener dette er problematisk. De forventer at det gjennomføres et klimagassregnskap som viser samlet effekt av utslippene tiltaket medfører inkl. utslipp ifbm. jordbearbeiding.

Jordvern

De viser til at planområdet berører ca. 113 dekar dyrkbar jord. Planområdet grenser også til fulldyrka jord. Konsekvensutredningen må vise hva slags konsekvenser prosjektet vil ha på den dyrkbare jorda. Muligheten for samproduksjon og hvordan sikre tilbakeføring av arealene må inngå i utredningene.

De skriver at det skal mye til å omdisponere dyrkbar jord og at de på nåværende tidspunkt ikke kan se at det er begrunnet godt nok hvorfor jordvernet må vike. Dersom dette ikke tas tilstrekkelig hensyn til, vil dette gi grunnlag for innsigelse.

Naturmangfold

Statsforvalteren skriver at de forventer at hele området blir kartlagt etter NiN-metodikk, inkl. adkomstveier mv.

Det er registrert viktige trekkruiter for elg inn mot område NG3. Utredningene må også inkludere virkninger for vilt. De skriver at det må tydelig komme frem hva ev. inngjerding av område, og effekten av dette, samt solkraftverket som helhet vil ha på trekkruta og funksjonsområdet for vilt.

De skriver at det er registrert en forekomst av dynekjuka i nettilknytningsområdet for NG3. De forventer at denne og ev. andre funn av nasjonale og regionale naturinteresser iht. rundskriv T-2/16 blir hensyntatt og innarbeidet i videre planarbeid.

Samfunnssikkerhet

De skriver at delområde NG3 med nettilknytning ligger innenfor og i nærheten av områder for kvikkleire med middels faregrad. De minner om at det må opprettholdes buffersone mot Herlandselva på minimum den kartlagte sonen.

Det vil også være relevant å utrede risikoen for brann i anlegget. Dette bør inkludere ev. spredningsfare, slokkemuligheter samt hvordan nedfall fra brann i solcellepanel vil påvirke dyrkbar jord i området hvor de er plassert samt tilgrensede areal med dyrkbar jord. De forventer at dette inngår i en risiko- og sårbarhetsvurdering.

Friluftsliv

De registrerer at det ligger svært viktige friluftsområder 400-1500 meter unna tiltaksområdene i nord og sør. Bruken av område som turområde og solkraftverkets påvirkning samt avbøtende tiltak må inngå i konsekvensutredningen.

Klimatilpasning

De skriver at det i konsekvensutredningen må utredes hvordan solkraftverket kan bli påvirket av klimaendringene, og hvilke tiltak som er nødvendige for å håndtere dette. Det bør også vurderes om tiltaket kan gjøre omgivelsene mer utsatt for utfordringer knyttet til overvannshåndtering og brannfare. Bevaring, restaurering, eller etablering av naturbaserte løsninger bør vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort.

Vanmiljø

De forventer at tiltakets virkninger for nærliggende vannforekomster inngår i utredningene for fagtemaet vassdrag. Det må sikres at tilstanden ikke forringes gjennom forurensing eller avrenning fra planområdet, eksempelvis ved ødelagte panel, rengjøring e.l. De påpeker krav til opprettholdelse av kantsoner og skriver at vegetasjonen langs elva ikke kan fjernes uten ev. tillatelse etter vannressursloven § 11.

De skriver at utredningen bør svare på hvordan vegetasjonen er planlagt skjøttet, og at sprøytemidler bør unngås.

Barn og unge

De skriver at de ikke kan se at barn og unges interesser er nevnt som et punkt i forslaget til utredningsprogram. Barn og unges bruk av området bør inngå som et utredningstema, samt hvilken innvirkning utbygging av området til solkraftverk vil kunne ha på deres interesser.

Landskap

De legger til grunn at landskaphensynet blir tillagt vekt. Konsekvenser for landskap må belyses, og landskapseffekten synliggjøres gjennom gode og relevante illustrasjoner.

Støy

De forutsetter at *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021) legges til grunn for planarbeidet, og at hensynet til støy også i anleggsfasen blir tilfredsstillende utredet og ivaretatt i henhold til retningslinjen.

Luftfartstilsynet skriver i e-post av 05.07.2024 at tiltakshaver må sikre at eventuelle anlegg som utgjør et luftfartshinder må være i samsvar med kravene til rapportering, registrering og merking av luftfartshinder. Dersom anlegget fører til blanding av piloter, må tiltakshaver gjøre tiltak for å avbøte dette. Luftfartstilsynet oppfordrer både tiltakshaver og NVE til å kartlegge lokale luftfartsinteresser i området, og nevner flere instanser de anbefaler at står på høringslisten videre.